

Verlag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (AB VrZW) – nr. 0/2023

AB VrZW: J. Hamming, E. van Selm, L. Sievers, M.C. van der Weele, J. Michel-de Jong, M. Polak, L. de Lange, S. van den Broek (secretaris), A. Kok (directeur Publieke Gezondheid), C. Fahner (plv. Hoofdofficier van Justitie) en C. Henkens (strategisch adviseur).

Afwezig: R. Bosma (dijkgraaf Hollands Noorderkwartier), M. Groenendaal (districtschef politie Zaanstreek-Waterland), J. van Kemenade (Provincie Noord-Holland), G. Blom (coördinerend gemeentesecretaris)

Agendalid: R. Snijders (J&V) en P. Wilming (RMC West).

Notulist: C. Henkens

Datum: 24 februari 2023

Tijdstip: 13.30 - 15.00 uur

Locatie: Prins Bernhardplein 112, ruimte 3.01

Nr	Onderwerp	Inbreng	Bijlage
1.	Opening, mededelingen en vaststelling		
a.	<p><i>Opening en mededelingen</i></p> <p>J. Hamming opent de vergadering. Hij meldt dat de heer R. Bosma, de nieuwe dijkgraaf Hollands Noorderkwartier, zich heeft afgemeld voor deze vergadering evenals de heer M. Groenendaal (districtschef Politie Zaanstreek-waterland) en mevrouw G. Blom (coördinerend gemeentesecretaris). De heer J. van Kemenade van de provincie Noord-Holland is verhinderd en wordt vervangen door zijn collega de heer M. Burlini. Mevrouw J. Michel-de Jong sluit digitaal aan. Ze weet dat ze daardoor formeel niet mee kan stemmen, maar wil op deze manier wel haar stem laten horen en de discussie kunnen volgen.</p> <p>J. Hamming heet vervolgens de publieke tribune van harte welkom en in het bijzonder de dienstdoende dagdienst van Zaanstad die, net als tijdens het AB van 9 december, aanwezig is omdat ze het belangrijk vinden te horen hoe het bestuur tegen het vraagstuk van de brede toekomstige beschouwing brandweezorg aankijkt.</p>	J. Hamming	-
b.	<p><i>Vaststelling agenda</i></p> <p>De brede toekomstige beschouwing is het enige onderwerp vandaag. Het betreft de uitwerking van fase 1: basis op orde; 1-3 jaar. De agenda wordt vastgesteld.</p>	J. Hamming	-
2.	Ter Kennisname/ingekomen stukken	-	-
3.	Ter vaststelling	-	-
4.	Financiën	-	-
5.	Personele aangelegenheden	-	-
6.	Bestuurlijke aangelegenheden		
a.	<p><i>Brede toekomstige beschouwing Brandweezorg: uitwerking fase 1</i></p> <p><i>Inleiding portefeuillehouder M. van der Weele</i></p> <p><i>Aanleiding</i></p> <p>Alles startte met het dekkingsplan dat is vastgesteld in het AB van 7 oktober 2022. Hierbij zijn 4 belangrijke knelpunten geconstateerd: Bouwsteen verplichtend karakter, beschikbaarheid en continuïteit duikteams en redvoertuigen, bereikbaarheid in de stedelijke omgeving en beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers. Vanwege deze knelpunten hebben we opdracht gegeven om een brede toekomstige beschouwing brandweezorg op te stellen. In de zomer van 2022 is er gesproken met alle bestuurders wat heeft geleid tot nieuwe bestuurlijke uitgangspunten. Een roadshow langs alle posten heeft een factsheet per post opgeleverd. Ook is er gerekend aan de slagkracht. Daarna hebben we gevraagd om in fases te gaan werken, te beginnen bij fase 1, basis op orde voor de komende 1 tot 3 jaar. Deze fase is uitgewerkt in twee scenario's die we verschillende keren hebben besproken en die in het document, waarover we vandaag gaan besluiten, uitvoerig staan beschreven.</p>	M. van der Weele	3

En goed om nog even te benadrukken, mede naar aanleiding van vragen hierover van burgemeester Sievers: we hebben eerder ook besloten tot een vervolgfase van de brede beschouwing waarin de hele keten van brandweezorg betrokken zal worden. De uitwerking hiervan start in de loop van dit jaar.

Twee scenario's

Vandaag liggen er 2 scenario's voor:

- Scenario 1 richt zich op het versterken van de basisbrandweezorg in Zaanstad-Zuid én het versterken van de red- en duikvoertuigen in de gehele regio.
- Scenario 2 versterkt ook de basisbrandweezorg in Zaanstad-Zuid maar verder alleen het redvoertuig en het duikvoertuig in Zaanstad-Zuid.

Scenario 1 voldoet aan alle uitgangspunten en is volledig toekomstbestendig. Scenario 2 voldoet niet aan alle bestuurlijke uitgangspunten en aan Bouwsteen verplichtend karakter. Een groot voordeel van scenario 1 is dat de posten Purmerend en Prins Bernhardplein op identieke wijze georganiseerd worden. Dat versterkt de brandweezorg, maakt de bezettingen inwisselbaar en vergroot de flexibiliteit en inzetbaarheid van het personeel. Dit extra voordeel biedt scenario 2 niet.

Vooroverleg 13 februari 2023

De scenario's zijn besproken in een bestuurlijk vooroverleg van 13 februari jl. Ik meende daaruit op te maken dat iedereen het er wel over eens is dat we met scenario 1 een stap naar voren zetten en de brandweezorg meer toekomstbestendig maken. En dat is broodnodig. In de huidige krappe arbeidsmarkt moet snel gestart worden met het werven van voldoende brandweermensen. Een andere optie is er niet.

Financiën

Er is goed gesproken over de kosten. We zijn ons ervan bewust dat er nog geen overeenstemming is over de invoering van bouwsteen 'verplichtend karakter'. Hier zit een risico in maar ook dan blijven de overige knelpunten staan. Ze kunnen niet los van elkaar gezien worden. Ik ben daarom ook blij dat er een extra financieel scenario is doorgerekend. Deze houdt rekening met de bijdrage vanuit het Rijk en trekt één jaar extra uit voor de implementatie waardoor de kosten iets lager uitvallen; 31 december 2026 i.p.v. 2025.

Waardering voor het proces

We zijn verantwoordelijk voor de totale brandweezorg, de veiligheid van de inwoners en de kosten. Maar tegelijkertijd heb ik veel begrip voor de gevoelens van de vrijwilligers van wie de posten worden samengevoegd. Ik wil ook graag mijn waardering uitspreken voor de wijze waarop dit traject is doorlopen. Iedereen was in werkgroepen vertegenwoordigd of heeft op een andere manier zijn mening kunnen geven. Er zijn veel thema-avonden geweest en iedereen is meegenomen in het denkproces via nieuwsbrieven en raadsinformatiebrieven. Dat voelt comfortabel voor ons als bestuurders.

Voorstel beslispunten AB

Ik wil ons AB daarom voorstellen om:

- De notitie 'Uitwerking fase 1: basis op orde; 1-3 jaar - scenario 1 en 2' vast te stellen;
- VrZW opdracht te geven **scenario 1** gefaseerd via scenario 2 te implementeren voor 31 december 2026 en periodiek te rapporteren over de voortgang
- VrZW op te dragen de financiële gevolgen van dit besluit te verwerken in de ontwerpbegroting 2024.

Met dit besluit wordt deze belangrijke ontwikkeling verwerkt in de ontwerpbegroting 2024 die voor zienswijze naar onze raden gaat. Tot slot heb ik daarbij de toezegging van VrZW dat ze ons maximaal ondersteunen bij het toelichten van dit onderwerp aan onze raden.

Rondje langs de velden

Jan Hamming maakt een rondje langs de velden en geeft eerst het woord aan E. van der Selm als portefeuillehouder Financiën.

E. van Selm geeft aan goed geluisterd te hebben naar M. van der Weele en vind het van belang om nog even te kijken naar de bedragen die gepaard gaan met de scenario's. Twee vragen zijn daarbij van belang: kost het nou echt zoveel en kan VrZW zelf ook iets bijdragen aan dit vraagstuk?

1. *Wat is de reden dat de extra benodigde bezetting bij Brandweezorg direct zoveel extra kosten met zich meebrengt?*

Behalve in Purmerend is de basisbrandweezorg in de hele regio (en ook in Zaanstad) op doordeweekse dagen vanaf 17.00 uur 's middags tot 's morgens 7.30 uur en het gehele weekend georganiseerd met vrijwilligers op vrije instroom. Een vrijwilliger ontvangt geen vergoeding voor het beschikbaar zijn voor een uitruk, wel voor een

daadwerkelijke uitruk. Voor de redvoertuigen en de duikteams geldt een consignatieregeling. Dit betekent dat vrijwilligers tegen een kleine vergoeding thuis op een rooster/piket beschikbaar zijn voor deze taak. Deze consignatieregeling voor de regionale taken beslaat op jaarbasis €144.000,- ; deze vervalt als vrijwilligheid wordt afgeschaft. Dat is niet veel dus.

Het voorgestelde scenario 1 voorziet er in dat 24/7 een bemensing op de kazerne aanwezig is. Er wordt gewerkt met een zogenaamde springbemensing: de 8 aanwezige personen kunnen in een verschillende samenstelling uitrukken. Je bent er echter niet met 8 fte extra. Om één persoon 24 uur per dag, 7 dagen in de week, 365 dagen per jaar beschikbaar te hebben op een kazerne is 4,5 fte nodig. Dat gaat dus al snel om grote bedragen. Op basis van deze factor 4,5 is de noodzakelijke personele opbouw bepaald. Ook is optimalisatie gezocht zodat er in ieder geval niet teveel formatie wordt ingezet.

De kosten zoals ze zijn gepresenteerd zijn dus realistisch.

2. *Wat zijn de mogelijkheden om op andere posten binnen de begroting van VrZW de uitgaven te verlagen?*

E. van Selm geeft aan dat er de afgelopen jaren is bezuinigd bij VrZW en dat deze bezuinigingen soms ook weer zijn teruggedraaid. Op 6 december 2019 heeft het AB besloten dat de bodem voor bezuinigingen was bereikt.

De begroting zal desondanks nog een keer goed onder de loep worden genomen en VrZW zal, voorafgaand aan de vaststelling van de begroting 2024, de afgevalven bezuinigingsopties uit de Kaderbrief 2021 nog een keer met de bril van nu bezien. Daar zitten ongetwijfeld voorstellen in die pijn gaan doen. Ook wordt nog gekeken naar onderbesteding van begrotingsposten.

M. Polak onderschrijft de woorden van M. van der Weele en spreekt zijn dank uit voor de goede voorbereiding. Hij geeft aan hier te zitten als lid van het Algemeen Bestuur maar ook als burgemeester van Oostzaan. Het is een goed voorstel dat wel een groot beslag legt op de beschikbare middelen. Zeker voor Oostzaan waar de verbeteringen niet direct zichtbaar zijn. Dat doet een beroep op solidariteit. Het geschetste realistische beeld aan de hand van een hypothetische situatie is mooi, maar wel wat doorgeslagen. Er vallen niet 4 a 5 posten tegelijkertijd weg in een nacht. Het is geen opmaat om straks nog meer vrijwilligersposten te sluiten. M. Polak stemt in met het besluit.

Ook L. de Lange spreekt zijn complimenten uit en geeft aan dat er deze week een mooi artikel is verschenen in het Noordhollands Dagblad. Hierin wordt onder meer gereflecteerd op de positieve manier waarop in Zaanstreek-Waterland het gesprek is gevoerd over de brede toekomstige beschouwing Brandweezorg. Dit heeft doorwerking naar de lokale posten, ook in Landsmeer. Hij is het eens met de opmerking van M. Polak over het beschreven realistische beeld. L. de Lange geeft aan blij te zijn met de inzet van VrZW richting de gemeenteraad van Landsmeer en stemt in met het voorliggende voorstel.

L. Sievers vindt dat het bestuurlijk proces goed is doorlopen. In de vervolgfase vindt de verbreding plaats naar een beschouwing waarbij de hele keten van brandweezorg betrokken wordt. Ze is blij met de toelichting van de portefeuillehouder Financiën. Goed dat ook wordt bekeken wat VrZW zelf kan bijdragen; ook fijn om dat richting te raden te kunnen vertellen. Goed ook om een financieel scenario te hebben waarin de bijdrage van het rijk verwerkt zit. Ook L. Sievers stemt in met het besluit. Ze wil wel graag nog een beslispunt toevoegen, ook gezien het advies van de OR; een communicatieplan over de vervolgstappen in tijd, intern en extern.

J. Michel-de Jong geeft complimenten voor het proces en kan zich volledig vinden in de inleiding van M. van der Weele. Het is een doorlopend proces waarbij fase 1 nu naar een afsluiting toegaat en we toegaan naar fase 2. Het wordt spannend in de gemeenteraden. Heel fijn daarom dat de portefeuillehouder Financiën ook nog een toelichting heeft gegeven. J. Michel-de Jong geeft aan zich zorgen te maken over mogelijke neveneffecten van fase 1 op de posten in de omliggende schil waar nu op wordt geïntervenieerd. Goed om dit mee te nemen in fase 2 en te bekijken of dat ook zo werkt. J. Michel de Jong is akkoord met het voorstel.

E. van Selm geeft aan dat Purmerend, sinds de regionalisering op 1 januari 2014, al een 24 uren dienst heeft. Het is goed om eenzelfde situatie te creëren in Zaanstad. Met een gespiegelde bezetting, zodat ze elkaar onderling kunnen vervangen. Met een bebouwing die steeds meer verdicht is dit een goede constructie. Goed dat we een temporisering hebben aangebracht in het voorstel. E. van Selm meldt dat VrZW op korte termijn een toelichting komt geven over dit onderwerp in het college van B&W van Purmerend. Ze gaat akkoord met het voorstel.

<p>M. van der Weele geeft aan dat de opkomsttijd in Waterland binnen de normen valt. Het lijkt daarom niet zo'n betrekking te hebben op de posten in Waterland. De knelpunten worden echter erkend en met het versterken van onder meer het redvoertuig zijn de inwoners en ondernemers van Waterland erg geholpen. De landelijke bijdrage moet nog even worden afgewacht. Dat is een risico en als lid van de bestuurlijke adviescommissie Brandweer zal ze zich hier hard voor maken.</p> <p>Tot slot spreekt J. Hamming zijn complimenten uit en bedankt iedereen die hieraan heeft meegewerkt. Ook bedankt bij de Ondernemingsraad voor hun advies. Er zijn veel gesprekken geweest over de toekomstige brede beschouwing Brandweezorg waardoor het beste in elkaar naar boven is gehaald. De financiën zijn zeker een punt. We zullen elke cent moeten omdraaien om dit voor elkaar te krijgen. Dat zal nog wel wat zendingswerk vragen. Ook hij wil een beslispunt toevoegen: in de toekomstige brandweezorg blijft de vrijwillige brandweer een belangrijke pijler.</p> <p>L. Sievers vindt dit een belangrijk signaal om ook uit te spreken naar het Veiligheidsberaad. Dit past bij de wijze waarop de brandweer in Nederland is georganiseerd. M. van der Weele vult hierop nog aan dat de portefeuillehouder Brandweer in het Veiligheidsberaad, de heer Kolff, dit ook steeds benadrukt. Het is geen opmaat naar een brandweezorg die niet meer vrijwillig zou zijn. Het is een groot goed dat we de brandweezorg met vrijwilligers kunnen bemensen.</p> <p>J. Hamming concludeert dat het AB heeft besloten twee extra beslispunten toe te voegen: het opstellen van een communicatieplan en de vrijwillige brandweer als belangrijke pijler. Verder is het goed om in de vervolgfase te kijken naar neveneffecten in de omliggende schil bij die posten die van vrijwillig naar beroepsmatig gaan. Hierop moet goed en tijdig worden ingespeeld zodat het niet tot demotivatie bij vrijwilligers gaat leiden.</p> <p>Het Algemeen Bestuur heeft besloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De notitie 'Uitwerking fase 1: basis op orde; 1-3 jaar - scenario 1 en 2' vast te stellen; • VrZW opdracht te geven scenario 1 gefaseerd via scenario 2 te implementeren voor 31 december 2026 en periodiek te rapporteren over de voortgang • VrZW op te dragen de financiële gevolgen van dit besluit te verwerken in de ontwerpbegroting 2024. • Dat de vrijwillige brandweer een belangrijke pijler blijft in de toekomstige brandweezorg van VrZW. • Tot het opstellen van een communicatieplan over de vervolgstappen. 		
<p>7. Communicatie besluitvorming Bestuur</p> <p>J. Hamming meldt dat er een raadsinformatiebrief wordt opgesteld over de uitwerking van fase 1 en het besluit dat het AB vandaag heeft genomen. Na akkoord van portefeuillehouder M. van der Weele zal deze aan de burgemeesters en gemeentesecretarissen worden gestuurd met het verzoek deze door te geleiden naar de raden. Daarna wordt er ook nog een bestuursmededeling verstuurd waarin fase 1 van de toekomstige beschouwing brandweezorg centraal staat.</p>	-	-
<p>8. Rondvraag en sluiting</p> <p>M. van der Weele geeft aan dat ze iets te laat aanwezig was bij de BAC Brandweer van vrijdag 17 februari jl. en daardoor net de planning over bouwsteen 1 heeft gemist. F. Kuntz geeft aan dat is afgesproken dat de planning terugkomt in het eerstvolgende Veiligheidsberaad.</p> <p>L. Sievers vermeldt dat de brandweerpost Kwadijk is geopend. Verder wil ze graag in een volgend AB een presentatie geven over het project Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (wat is bevolkingszorg, onderlinge verhoudingen en implementatietraject) en over SIS (slachtofferinformatie systematiek).</p> <p>J. Hamming sluit de vergadering.</p>	-	-